No. 62.

1847.

BREDASCHE COURANT.

Donderdag 5 Augustus.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet dat bij Koninklijk besluit van den 24sten December 1829, nº. 123, is bepaald, dat de *buitengewone* vacatures in het Stedelijk Kies-Kollegie, *telken jare* moeten vervuld worden.

In aanmerking nemende, dat door het vertrek van den Heer *J. P. Eeltiens*, die in 1848 moest aftreden, eene *buitengewone* vacature is ontstaan.

Gelet op art. 12 van het Reglement voor het Stedelijk Bestuur, houdende bepalingen omtrent de te observeren formaliteiten voor de verkiezing.

Brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, die vermeenen bevoegd te zijn het Stemregt uit te oefenen, of de vereischten te bezitten om tot Kiezers te kunnen worden benoemd, dat de Naamlijsten voor beiden, uit de Kohieren van 's Rijks Directe Belastingen opgemaakt, van den 9den tot den 18 Augustus aanstaande, dagelijks, uitgezonderd op Zon- en Feestdagen, des morgens van negen tot twaalf, en des namiddags van drie tot zes ure, ter Stads Secretarij, ter inzage zullen voorhanden liggen; met uitnoodiging op de zoodanigen, wier namen op dezelve lijsten niet mogten voorkomen en echter zouden vermeenen daarvan ten onregte te zijn weggelaten, daarvan alsdan opgave te doen; ter beoordeeling van welke bevoegdheid, de artikels van voorm. Reglement kunnen geraadpleegd worden, wier inhoud alsnu volgt:

»Art. 2. Voor *Stemgeregtigden* worden gehouden zij, die ten minste gedurende het laatst verloopene jaar ingezetenen der stad, of van derzelver grondgebied geweest, en nog werkelijk op het oogenblik zelve ingezetenen daarvan zijnde, den ouderdom van 23 jaren hebben vervuld, jaarlijks in de verponding en verdere beschrevene Rijksmiddelen, buiten het patentregt, betalen niet beneden de vijftien guldens (de opcenten voor het Rijk daaronder begrepen), aan de wettelijke verpligtingen aangaande de nationale militie, naar aanleiding der grondwet op hen gelegd, tot op het oogenblik toe hebben voldaan, en niet vallen in de termen van uitsluiting, bij het volgende artikel bepaald."

»Art. 3. Van de uitoefening van het Stemregt zijn uitgesloten, zij die in dienst zijn, of pensioen genieten, van eenige vreemde Mogendheid, buiten autorisatie des Konings; die zich in staat van geregtelijke interdictie bevinden, alsmede die, aan welke geregtelijk een raadsman is toegevoegd; die in staat van faillissement zijn; die cessie van hunne goederen gedaan hebben; die een crimineel vonnis hebben ondergaan, door geene nadere uitspraak of beslissing krachteloos gemaakt; die ten tijde van de stem-opneming nog in staat van criminele beschuldiging zijn."

»Art. 4. In de beoordeeling der al of niet bevoegdheid tot uitoefening van het stemregt, naar gelang der betaald wordende jaarlijksche som in de bovengemelde belastingen, zal alleen in aanmerking worden genomen het montant, waarop men in die belasting is aangeslagen, onverschillig, of de goederen in de stad zelve, of elders binnen het Rijk, gelegen zijn en of de daarvoor te betalen belasting al of niet, in eene andere gemeente wordt voldaan; zullende echter diegenen, welke derzelver belasting-betaling in eene andere gemeente ten deze zullen willen doen gelden, verpligt zijn daarvan vooraf aan het Stedelijk Bestuur kennis te geven, en, des gevorderd, aan dat Bestuur de bewijzen van die betaling te vertoonen."

»Art. 5. De belasting, wegens panden, in compagnieschap bezeten, opgebragt wordende, zal aan ieder' eigenaar voor zijn aandeel worden toegerekend, mits de personen, welke daaruit hunne stemgeregtigdheid of bevoegdheid tot het kiezerschap zouden willen ontleenen, werkelijk als mede-eigenaars van zoodanige panden op de registers der ontvangers van de directe belastingen bekend staan."

»Art. 6. Wat aangaat het bedrag van belastingen wegens verhuurd wordende huizen, of andere eigendommen, waarvoor de eigenaars zijn aangeslagen, doch door de huurders aan hen restitutie geschiedt, zal dit bedrag onder de opbrengst der eigenaren blijven, als alleen daarvoor bij den Ontvanger bekend staande."

»Art. 7. Zij, welke gehuwd zijn, het zij in gemeenschap van goederen, of daar buiten, met vrouwen, die de bepaalde sommen in de bovengemelde belastingen opbrengen, zullen, ofschoon ter zake van hunnen eigen aanslag niet bevoegd, niettemin ter uitoefening van het stemregt worden toegelaten, wanneer zij de overige vereischten in zich vereenigen, zoo als ook de vader van een minderjarig kind, hetwelk de bepaalde som in de belastingen opbrengt, wanneer hij uit eigen aanslag niet reeds tot het stemregt mogt bevoegd zijn, tot de uitoefening van hetzelve zal toegelaten worden, indien hij de overige vereischten bezit, hetgeen evenzeer het geval zal zijn ten opzigte van een' meerderjarigen zoon, of eenen der meerderjarige zoons van eene moeder-weduwe, welke zich in gelijk geval bevinden mogt."

»Art. 8. Zoodanige moeders-weduwen, welke verlangen zouden, dat die uitoefening geschiedde, zullen verpligt zijn dengenen van derzelver zoons, door wien zij bij voorkomende gelegenheden, de uitoefening tot wederopzeggens toe zouden begeeren verrigt te hebben, aan het Stedelijk Bestuur kenbaar te maken, om daarvan de noodige aanteekening te kunnen houden tot narigt, terwijl het voorschreven Bestuur de moeders-weduwen, voor zoo verre die aan hetzelve mogten bekend zijn, of door hetzelve ondersteld worden in de termen ten deze te verkeeren, met de voranstaande bepaling zal bekend maken."

»Art. 9. Het zal onverschillig zijn, of de opgegeven zoon gehuwd, of ongehuwd is, en al of niet bij de moeder-weduwe inwone, mits hij den ouderdom van 23 jaren vervuld hebbe, en alle verdere vereischten (dat, omtrent de belasting-betaling alleen uitgezonderd) in de stemgeregtigden gevorderd wordende, bezitte, voor zoo verre hij namelijk niet reeds uit eigen hoofde het stemregt uitoefent, daar er door eenen persoon niet meer dan eene stem kan worden uitgebragt."

»Art. 10. De zes voorgaande artikelen zijn ook tot de bevoegdheid, om tot het kiezerschap te worden benoemd, toepasselijk, behoudens de verdere vereischten der kiezers, volgens de bepaling van art. 23 van dit reglement. (De bepalingen van art. 7-10 zijn echter niet toepasselijk op den *schoonzoon eener weduwe*, wanneer de schoonzoon, niet uit eigen aanslag in de belasting, tot de uitoefening van het stemregt of het kiezerschap kan worden toegelaten)."

»Art. 23. Niemand kan binnen de stad *kiezer* zijn, ten zij hij den ouderdom van 25 jaren heeft vervuld, binnen het Rijk of deszelfs koloniën geboren is, of brieven van naturalisatie bekomen heeft, of wel bij wetduiding voor Nederlander gehouden wordt; binnen de stad stemgeregtigd is, en voor een inboorling der stad, of met eene burger-dochter gehuwd zijnde, gedurende de laatste drie jaren, en voor een inboorling van het Rijk of genaturaliseerde gedurende de laatste zes jaren, stads-ingezeten is geweest (zonder dat echter afwezendheid, ten gevolge van bedieningen door of van wege den Koning opgedragen, in dezen hinderlijk zal kunnen zijn), en voorts jaarlijks in de verponding en verdere beschrevene Rijks-middelen, buiten het patentregt, op den voet der stemgeregtigden betaald eene som van ten minste Dertig guldens (de Opcenten voor het Rijk daaronder begrepen)."

»Ook zal tot kiezer niet kunnen benoemd worden hij, die aan eenen reeds benoemden kiezer in den eersten of tweeden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaat. Twee personen, zich zoodanig bestaande, te gelijker tijd wordende benoemd, zal het lot tusschen hen beslissen."

Met kennisgeving verder, dat naar aanleiding der 1e alinea van opgemeld art 12 aan de stemgeregtigden, eene maand vóór den tijd der *gewone* aftreding (zijnde 30 September) biljetten ter invulling zullen worden rondgezonden, met opgave van de ontstane *buitengewone* vacatures in dit jaar, waarachter eene lijst der actuele kiezers, en met bijvoeging van eene andere lijst, behelzende de namen der personen, die de vereischten bezitten om tot kiezers benoemd te worden.

Wordende wijders, tot onderrigt, hieronder nog overgenomen, de volgende artikelen van het voorschreven reglement:

»Art. 13. Elk stemgeregtigde vult in het bekomen biljet in de namen der personen, welke hij tot kiezer stemt, genomen uit hen, die de vereischten bezitten, en ten zoodanigen getalle, als er kiezers worden vereischt, welk biljet door hem eigenhandig onderteekend, en voorts behoorlijk gesloten wordt."

Art. 14. De stemgeregtigden, welke hunne naamteekening niet mogten kunnen schrijven, doen de invulling van het biljet door een' ander verrigten, en doen voorts onder hetzelve door den wijkmeester hunner buurt, Commissaris van policie, of een ander publiek persoon, verklaren, dat de invulling overeenkomstig hunne opgaaf is geschied."

»Art. 15. De voorschreven biljetten worden op den vierden dag na de rondzending van wege Burgemeester en Wethouders aan de huizen opgehaald, in eene gesloten bus of kist, met twee onderscheidenlijk werkende sloten, en van de noodige opening voorzien, waarin de biljetten bij de ophaling kunnen gestoken worden."

»Een der sleutels van de twee opgemelde sloten, wordt vóór het uitzenden der bus of kist, gesteld in handen van den Burgemeester en de andere in handen van het eerst in rang zijnde Raadslid; en zal voorts de bus of kist niet dan in de vergadering van den Raad mogen geopend worden."

»Art. 17. Bij het nazien en opnemen der stemmen, zal hoegenaamd geen regard worden geslagen op de biljetten, welke, of niet eigenhandig onderteekend, of niet ingevuld en geverifieerd, op den voet van art. 14, of niet behoorlijk gesloten, mogten gevonden worden, terwijl in geene aanmerking zullen worden genomen stemmen, uitgebragt op personen, welke de vereischten niet hebben om tot kiezers benoemd te worden, gelijk mede niet de stemmen, welke niet duidelijk genoeg een' zekeren en bepaalden persoon mogten aanwijzen, hoezeer zoodanige biljetten voor het overige zullen worden aangenomen, indien die anderzins mogten regelmatig zijn."

»Art. 18. Indien in eenig biljet op meer personen stemmen mogten uitgebragt zijn, dan het getal der te verkiezene bedraagt, zullen alleen in aanmerking genomen worden de eerstgenoemde in zoodanig biljet tot het getal als er vereischt wordt, terwijl wanneer een biljet minder stemmen mogt bevatten, dan er wordt vereischt, zulks niet beletten zal om de uitgebragte stemmen in hetzelve biljet toe te rekenen aan de personen respectivelijk, die daarbij zijn opgegeven, zoo het biljet anderzins in orde is, en aan de bepalingen van dit reglement voldoet."

BREDA, den 2den Augustus 1847.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den Augustus.

De julijfeesten zijn in de beste orde afgeloopen; geene de minste rustverstoring, waarvoor sommigen zoo beangstigd waren, heeft plaats gehad, en de Koning en de Koninklijke Familie werden

door de menigte met luid gejuich begroet. De wedvaarten, welke sedert twee jaren deze Feestdagen opluisteren, trokken weder in hooge mate de aandacht; het vuurwerk en de illuminatie waren weder zeer luisterrijk.

— De Kamer der Pairs heeft onder anderen de wet omtrent eene leening van 25 millioenen voor de stad Parijs, en verscheiden wetten aangaande de spoorwegen, aangenomen.

— Heden wilde men weten dat de directeuren der bank van Frankrijk eene vergadering hebben gehouden, in welke besloten zou zijn de disconto niet te verminderen.

— Prins *Jerôme Bonaparte*, die zich thans te Brussel bevindt, moet van de Regering magtiging bekomen hebben om met zijn' zoon herwaarts te reizen.

— De Spaansche aangelegenheden baren eene groote ongerustheid aan den heer *Guizot*, en het Fransche gouvernement vreest ernstiglijk, dat het ongehoorde gedrag der Koningin *Isabella* tegenover den gemaal, die haar door de Tuileriën gegeven is, ernstige botsingen te weeg zal brengen. Reeds heeft lord *Palmerston* herhaalde malen zijne bedoelingen te kennen gegeven, om zijne tusschenkomst bij de twee echtelingen aan te bieden, ten einde eene scheiding in der minne te bewerken. De Koning-gemaal van Spanje moet zelf geneigd zijn tot eene echtscheiding, om dan in Italië of Frankrijk te gaan wonen met een pensioen, dat hem door Spanje verstrekt moest worden. De Koningin *Isabella* zou alsdan aan een nieuw huwelijk kunnen denken, dat plaats zoude hebben onder den invloed van Engeland, en de hoop zoude geven op een' onmiddellijken erfgenaam van den Spaanschen troon. Het Fransche kabinet zoude volgaarne in eene scheiding toestemmen, ware het slechts zeker, dat er niet in Rome eerlang eene verandering geschieden zal, welke die echtscheiding onmogelijk zoude maken. In dezen twijfel tracht het nog altijd de beide echtelingen tot elkander te brengen; eene nieuwe poging daartoe is nog voor eenige dagen gedaan.

— De *Courier-Français* beweert, volgens de officiële rapporten uit de *Moniteur Algérien*, berekend te hebben, dat men *officieel* meer Arabieren gedood heeft, dan er gedurende veertig jaren in Algerie kunnen geboren worden; dat men meer paarden buit gemaakt heeft, dan er noodig zijn, om de geheele *Europesche kavalerie* te remonteren; dat er in alle stammen tusschen de zee en de woestijn *razzia's* gehouden zijn; dat er meer *aman*-con[illegible], en dat men jaarlijks meer hoornvee en schapen buit heeft gemaakt, dan een leger van 10,000,000 soldaten zou kunnen verslinden.

— Volgens berigten uit Rome van 22 Julij, in de Duitsche bladen voorkomende, was het toen aldaar weder volmaakt rustig, en begon men meer en meer te gelooven, dat de eerste geruchten omtrent de zamenzwering welke ontdekt heette te zijn, zeer overdreven waren geweest. Aan de inhechtenisnemingen door de gewapende burgerij, welke in de laatste dagen zeer talrijk waren geweest, was door een bevel van den kardinaal *Ferretti*, een einde gemaakt.

Dezelfde kardinaal heeft ook eene nota aan de mogendheden doen toekomen, waarbij hij protesteert tegen de bezetting van Ferrara door de Oostenrijksche troepen; hij is daarbij teruggekomen op de voorbehoudingen die de kardinaal *Consalvi*, staatssecretaris onder *Pius VII*, in 1816 gemaakt had, betrekkelijk de artikelen van het Weener Congres, waarbij aan Oostenrijk vergund werd bezetting te leggen in de forten van Ferrara en Comacchio.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1sten Augustus.

Men berigt dat de Koning van Denemarken aan de verschillende mogendheden heeft te kennen gegeven, dat het huwelijk van zijnen zoon met de prinses *Charlotte* van Zweden, bepaald was. Men weet dat de prins voor den tweeden keer reeds echtelijk gescheiden is.

— In Bern heeft eene vertooning plaats gehad, die dreigend voor de regering aldaar en het afzonderlijk verbond der katholijke kantons is. Het volksgenootschap in Bern heeft eene vergadering gehouden, die eenparig heeft besloten de besluiten van den landdag, tegen de Jezuiten en het afzonderlijk verbond gerigt, te doen uitvoeren. Men hoopt echter, dat men dat genootschap binnen de wettige palen zal houden.

— De Oostenrijksche ingenieurs, die de Egyptische kusten onderzocht hebben, tot aanwijzing van het juiste punt, alwaar het te maken kanaal zou moeten uitloopen, zijn van dezen hunnen onderzoekingstogt teruggekeerd en den 23 dezer weder naar Triëst afgereisd. De onder-koning heeft hun de verzekering herhaald, dat, zoodra Engeland, Frankrijk en Oostenrijk zich onderling ten opzigte van het werk volkomen verstaan zullen hebben (iets waaraan Z. H. niet sterk schijnt te gelooven) hij bereid zal zijn eenen aanvang daarmede te doen maken; de tijd zal leeren, of dit zijne opregte meening is, maar in alle geval moet de Nijldam eerst voltooid wezen; hiertoe zijn nog eenige jaren benoodigd; en wat kan er inmiddels niet al voorvallen. Tot nog toe is nog slechts de helft der grondslagen gelegd, en daar de Nijl aan het wassen is, zoo moet de hoofd-arbeid gestaakt worden. In Europa worden intusschen nieuwe stoommachines besteld, om den aanbouw aanstaande voorjaar met vernieuwde kracht voort te zetten.

— Brieven uit Ancona van 19 Julij melden onder anderen, dat de Britsche gezant, sir *Edmund Lyons*, bij de Grieksche regering op nieuw heeft aangedrongen op de betaling der achterstallige renten van de leening, en dat de heer *Kollettis* diensvolgens besloten heeft gebruik te maken van het vroeger vermelde edelmoedige aanbod des heeren *Eynard*, om aan Griekenland de som voor te schieten, die het behoeft om aan de vorderingen van Engeland te kunnen voldoen.

— Berigten uit het binnenste van Rusland bevestigen, dat de Russen zware nederslagen van de bergbewoners geleden hebben. Hun verlies bij de mislukte bestorming van de vesting Gergebil, wordt op zeventienhonderd dooden en gekwetsten, waaronder drie en tachtig officieren, begroot. Vorst *Woronzow* nam echter alle maatregelen, om den nadeeligen indruk, hierdoor op de bevriende volksstammen te weeg gebragt, weder uit te wisschen, en het beleg van Gergebil te hervatten. Maar het woeden der cholera onder de Russische troepen, een derde van welke, volgens deze berigten in de hospitalen lag, zou het hem moeijelijk maken zijne nederlaag voor alsnog te wreken.

ENGELAND.

LONDEN, den 1sten Augustus.

De Londensche dagbladen zijn opgevuld met berigten aangaande de parlements-verkiezingen, welke in de vorige week eenen aanvang hebben genomen. Voor zoo ver de uitslag dier verkiezingen bekend was, waren dezelve allezins gunstig voor het ministerie uitgevallen, gelijk onder anderen in de verschillende districten der hoofdstad, alwaar onder de veertien benoemde leden, dertien tot de liberale partij behooren. In de zoogenaamde City is behalve lord *John Russell*, ook de heer *Rothschild* benoemd, wiens verkiezing bij de opening van het aanstaande parlement tot belangrijke discussien aanleiding zal mooten geven over de reeds meermalen geopperde vraag aangaande de staatkundige en burgerlijke regten der Israëliten in Engeland, en aangaande hunne bevoegdheid om in het parlement zitting te nemen. Te Tamworth is sir *Robert Peel* herkozen.

— Te Liverpool zijn door de stoomboot *Caledonia* tijdingen uit New-York tot 15 Julij en uit Mexico tot den 19den Junij aangebragt. Volgens dezelve scheen het uitzigt op den vrede weder verminderd te zijn. De generaal *Scott* stond steeds te Puebla en wachtte op versterkingen om zijnen marsch naar Mexico voort te zetten, alwaar laatstelijk weder eene omkeering van zaken ten voordeele van *Santa Anna* scheen te hebben plaats gehad. In de berigten wordt ten minste gezegd, dat die generaal op nieuw met onbepaalde volmagt tot het presidentschap verheven was, dat hij eene gedwongene leening van een millioen dollars had gedaan, en dat er op nieuw met grooten ijver aan de vestingwerken der hoofdstad werd gearbeid. De magt, die *Santa Anna* onder zijne bevelen heeft, wordt gezegd ruim 30,000 man te bedragen. Van den Rio Grande had men vernomen, dat de generaal *Taylor* voornemens was zijn bevelhebberschap neder te leggen en naar huis terug te keeren. Daarentegen was kolonel *Doniphan* met zijne afdeeling tot San Luis de Potosi voortgerukt. Te Tampico zag men eenen aanval te gemoet van de zijde des Mexicaanschen generaals *Urrea*, die in aantogt zou wezen om die stad te heroveren. In Nieuw-Mexico had tusschen eene Amerikaansche afdeeling en eene bende Mexicanen eene schermutseling plaats gehad, waarin eerstgenoemden het onderspit hadden gedolven.

— Brieven uit Bombay van den 19 Junij melden, dat de onongeregeldheden in Goomsoor en den staat van Nizam voortduurden; dat de vermindering van het Engelsch-Indisch leger werd voortgezet, en dat de Gouverneur-Generaal en de Generaal-en-chef van het leger Simla niet verlieten; eerst in October zou lord *Hardinge* naar Calcutta reizen en het bestuur aan zijn opvolger overdragen. De emir *Dost-Mohammed* betoonde eenige geneigdheid om zich naar de Engelsche staatkunde te schikken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den Augustus.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag ll. is het IIde Hoofdstuk der begrooting (*Hooge Collegiën van Staat en Kabinet des Konings*) met 34 tegen 24 stemmen aangenomen.

In die zelfde zitting is ingekomen een adres van Gedeputeerde Staten van Overijssel, die inwilliging der Kamer verzoeken, tot ondersteuning van een ontwerp tot uitvoering van kolonisatie in die provincie op groote schaal.

In de zitting van Maandag is ook het IIIde Hoofdstuk (*Departement van Buitenlandsche Zaken*) aangenomen met 32 tegen 26 stemmen.

In dezelfde zitting is ingekomen eene koninklijke boodschap houdende een gewijzigd ontwerp van wet tot vaststelling van Titel IV van het Iste Boek van het Wetboek van Strafregt.

— In de zitting der Tweede Kamer, Maandag avond gehouden, is beraadslaagd over het IVde hoofdstuk der begrooting (*Justitie*) dat met 35 tegen 23 stemmen is aangenomen.

Zoo ook in de zitting van Dingsdag het V Hoofdstuk (*Binnenlandsche Zaken*) met 31 tegen 27 stemmen. Daarna zijn de discussiën aangevangen over het VIde Hoofdstuk (*Hervormde Eerdienst*), welke in de avondzitting zijn voortgezet.

— De *Staats-Courant* van heden behelst eene speciale opgave der eigendommen, welke zullen worden onteigend ten behoeve van den Aken-Maastrichtsten spoorweg, loopende van Maastricht tot de Pruissische grenzen, met eenen zijtak naar de domaniale steenkolenmijnen van Kerkraede.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten Julij 1847, n°. 99, is benoemd tot officier bij de arrondissements-regtbank te Roermond mr. *P. J. A. M. de Willebois*, thans substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Breda.

— Gister morgen had in de nabijheid van deze stad een treurig ongeval plaats. Een arbeider, die met zijne twee kinderen onder een hevig onweder, van den akker huiswaarts keerde, werd op eenigen afstand van zijne woning door den bliksem getroffen en onmiddellijk gedood. De beide kinderen zijn ongedeerd gebleven.

— De heer dr. *Jonckbloet* heeft zijne benoeming tot hoogleeraar in de vaderlandsche geschiedenis en letterkunde te Deventer aangenomen, en zal terstond na de groote vacantie zijne lessen openen.

— De Luxemburgsche Stenden hebben, nagenoeg eenparig, besloten, tot het indienen van een adres aan den Koning-Groothertog, waarin voornamelijk wordt aangedrongen op de behoefte, welke in het Groothertogdom aan eene behoorlijke regeling der geestelijke aangelegenheden bestaat.

— H. K. H. de Prinses *van Oranje* heeft den miniatuurschilder *Valois*, te 's Hage, een fraai gouden cilinder-horlogie vereerd, als blijk van bijzondere tevredenheid over eene door hem in miniatuur vervaardigde kopij, naar het portret van H. K. H. ten voeten uit, door den beroemden *N. de Keyzer* geschilderd.

— De Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, heeft op den 20 dezer en de beide volgende dagen, te Haarlem hare 70e algemeene vergadering gehouden. De vergadering is bijgewoond door een aanzienlijk getal leden, daartoe uit alle oorden des lands opgekomen.

Uit het verslag van directeuren is gebleken, dat het aantal zoo wel der leden, als der afdeelingen, weder aanzienlijk is toegenomen; dat van het tijdschrift, hetwelk onder toezigt van de hoogleeraren *van der Boon Mesch* en *van Hall*, wordt geschreven, thans 1300 exemplaren worden gedrukt, en dat in het afgeloopene jaar 5 stukken van hetzelve zijn uitgegeven.

Voorts is aangekondigd dat het aantal leerlingen op de industriescholen, van wege de maatschappij opgerigt, tot 459 is geklommen. Vele afdeelingen hebben belangrijke mededeelingen gedaan, betreffende ingevoerde verbeteringen in den landbouw en in het fabrijkwezen.

— Men schrijft uit Groningen, van den 29 Julij:

»Gisteren heeft het hier gevestigde Instituut voor Doofstommen, het gewone jaarlijksche feest in de Noorderkerk gevierd. Bij deze gelegenheid hebben de kweekelingen weder blijken gegeven van hunne vorderingen. Hun aantal was 146, namelijk 81 jongens en 65 meisjes, uit alle provincien des rijks, en 2 uit de overzeesche bezittingen afkomstig. De eerste onderwijzer, de heer Dr. *C. Guyot*, heeft de werkzaamheden geopend met eene toepasselijke voorafspraak, waarin hij handelde over het onderwijs en de opvoeding der doofstommen, en over de verbeterde inrigtingen daarvoor. Na het daarop gehouden examen, heeft eene tentoonstelling plaats gehad van verschillende vrouwelijke handwerken en van voorwerpen, door de jongens-kweekelingen, op onderscheidene winkels, waar zij in ambachten onderwezen worden, vervaardigd. Ten slotte hebben eenige kweekelingen eene pantomime vertoond, voorstellende het bekende vaderlandsche tafereel van den dood van *Albrecht Beiling*. Hierna zijn de prijzen uitgedeeld, en 19 jongelieden ontslagen, van welke 17 het Instituut verlaten, als bekwaam om in de maatschappij te verkeeren."

— De schutterij te Groningen heeft Donderdag nacht voor het laatst de wacht betrokken, daar de orde en rust niet meer gestoord zijn.

Te Leeuwarden schijnen de gemoederen nog niet zoo rustig. In het laatst der afgeloopen week hadden aldaar nog kleine zamenscholingen plaats, zoodat de verwachte versterking van bezetting door alle welgezinden met genoegen te gemoet werd gezien.

— De berigten der laatste dagen, omtrent de veldgewassen, doen vermoeden dat op sommige plaatsen de noodlottige voorteekenen van aardappelziekte, namelijk het bederf in het loof, zich weder vertoonen, zonder tot dus verre de vrucht te beschadigen. Een bouwman, die dit zeer onlangs aan sommige zijner planten mede ontdekte, heeft het verwelkte loof afgesneden, met het gunstige gevolg dat hetzelve thans op nieuw ontspruit en goed voortgroeit. Hij heeft vermeend deze omstandigheid ten spoedigste te moeten openbaar maken, opdat ook andere landbouwers hunne planten van het rottend loof zouden kunnen ontdoen, dat blijkbaar in eene groote mate aan gisting onderhevig is, daar zelfs de plaats waar het gedurende eenigen tijd ligt, heet wordt.

Gepasseerden Maandag heeft de Staats-Commissie, die dit jaar te Zwolle hare zittingen houdt, een aanvang gemaakt met het examineren der jongelingen die tot de Akademische lessen verlangen geadmitteerd te worden. In de eerste zitting zijn de *acht* leerlingen der Bredasche Latijnsche school geëxamineerd, en *allen* met lof toegelaten.

Wij herinneren hierbij, dat het dit jaar de derde maal is dat zich leerlingen van onze school aan het staats-examen onderwerpen, en ook de derde maal dat *allen* daaraan hebben voldaan. De beide vorige jaren was echter hun aantal niet zoo groot als thans; en het is ons aangenaam dit nieuw bewijs te kunnen mededeelen, niet slechts van den uitwendigen bloei dezer inrigting, maar inzonderheid van de deugdelijkheid en grondigheid van het onderwijs dat daaraan door en onder de leiding van den geleerden en ijverigen Rector, Dr. *Verwaijen*, gegeven wordt. Het kan niet anders, of de oogen van ouders en voogden worden door zulke resultaten op hem gerigt, als den persoon aan wien zij het onderwijs van hunne zonen en pupillen veilig kunnen toevertrouwen; gelijk wij het ook gaarne aan hem dank wijten, dat het getal leerlingen onzer school sedert vier jaren meer dan verdubbeld is, en thans over de *veertig* bedraagt. Wij eindigen dit berigt met den wensch, dat 's Rectors onvermoeide pogingen tot heil van het opkomend geslacht, overal, en inzonderheid van stads wege, die ondersteuning mogen vinden, waarop hij zoo billijke aanspraak heeft.

Vervolg der bijzonderheden uit het Verslag *nopens den staat der provincie* Noord-Braband, *aan de Provinciale Staten medegedeeld.* (*Zie ons vorig Nommer.*)

Nijverheid, handel, scheepvaart, fabrijken, landbouw, en veeteelt. Bij Koninklijk besluit van den 13den Februarij dezes jaars, n°. 76, (*Staatsbl.* n°. 4), zijn de oliekokerijen opgenomen onder de inrigtingen, welke, volgens art. 2 van dat van den 31sten Januarij 1824 (*Staatsbl.* n°. 19), de voorafgaande toestemming van Gedeputeerde Staten behoeven, en de bewaarplaatsen van ongebluschten kalk en kalkblusscherijen onder de inrigtingen, welke niet dan na verkregene toestemming der plaatselijke besturen kunnen worden daargesteld of veranderd. Sedert de zitting van U Edel Groot Achtb. van het vorige jaar, is autorisatie verleend, tot de oprigting in gemeenten van dit gewest, van: 1 wind-korenmolen, 5 steen-en pannebakkerijen, 1 gipsbranderij, 3 azijnmakerijen, 1 bierbrouwerij, 1 disteleerderij, 1 stoom-meestoof. Voorts werd vergunning verleend om eenen bestaanden oliemolen tevens tot het malen van granen, en eenen grutmolen tevens tot pelmolen in te rigten. Tot daarstelling van stoomwerktuigen werden gemagtigd: *G. Bogaers*, te Tilburg, voor zijnen te Boxtel, aan de rivier de Dommel, gelegen water-, graan-, schors- en volmolen; *J. van Hout*, te Tilburg, ten behoeve zijner metaalgieterij aldaar: *J. van Loon*, te Tilburg, verkreeg een octrooi voor den tijd van vijf jaren op de uitvinding van een werktuig, dienende tot kneeding van deeg ter bereiding van roggebrood; het octrooi aan *H. Berail*, te Sint-Michiels-Gestel verleend, op de uitvinding van eenen reukeloozen

urine-bewaarder, waarvan wij in ons vorig verslag melding maakten, werd van *vijf* tot *tien* jaren verleend. — Van de onderscheidene kamers van koophandel en fabrijken in dit gewest, in welker personeel eenige verandering is voorgevallen, bekwamen wij, met opzigt tot de nijverheid, handel, scheepvaart, fabrijken en trafijken, meerder of minder belangrijke berigten. In eenige van die verslagen is men in eenige beschouwingen van algemeenen en uitgebreiden aard getreden, die wij, om dit verslag niet te veel te rekken, in hetzelve niet kunnen overnemen, doch die echter van genoegzaam gewigt zijn, om de kennisneming daarvan aan U Edel Groot Achtb. niet te onthouden, waarom wij die berigten hierbij overleggen, en daaruit slechts de volgende bijzonderheden ontleenen: De *Graanbranderijen* zijn in achteruitgang, waarop de toegenomene armoede en het daardoor verminderd gebruik niet zonder invloed gebleven zijn. Ten gevolge van het misgewas der aardappelen, hebben de aardappel-stokerijen sedert geruimen tijd opgehouden te werken. Ook de *bierbrouwerijen* verkeeren in minder gunstigen toestand, zoo wel ten gevolge van het minder verbruik, als door de duurte der granen en den meerderen invoer van Belgische bieren, sedert de regten op dien invoer tot een matig cijfer zijn gereduceerd geworden. De kristal- en glas-fabrijk van de heeren *Mivion* en Comp. te 's Hertogenbosch, is door toenemend debiet in eenen gunstigen toestand. De *loodpletterijen* in die stad houden zich goed staande. De *zoutziederijen* zijn in minder welvarenden toestand dan vroeger, ten gevolge van het toenemend getal derzelve. Van de *zeepziederijen* mag het omgekeerde gezegd worden; terwijl eene zeepziederij te Tilburg heeft opgehouden met werken, heeft een andere aldaar, die sedert geruimen tijd stilstond, hare werking op nieuw hervat. De leerlooijerijen zijn kwijnende, ten gevolge der lage prijzen van het leder, verminderde bestellingen en meerderen aanvoer van vreemde huiden. De fabrijken van *gouden* en *zilveren werken* te 's Hertogenbosch blijven steeds eenen belangrijken tak van nijverheid voor die stad, hoezeer zij mede ondervinden, dat de welvaart algemeen afnemende is. Hetzelfde mag gezegd worden van de *gouddraadtrekkerij* en *passement-fabrijken* te Breda, die hare gunstige bekendheid handhaven, en, hoezeer zich de verminderde sterkte van het leger nog immer voor dezelve doet gevoelen, in aanhoudende bedrijvigheid verkeeren; zijnde de verzendingen naar Nederlandsche kolonien in Indie, voor dezen tak van nijverheid niet onaanzienlijk. De voorheen bloeijende spelden- en lintfabrijken te 's Hertogenbosch, zijn kwijnende. Zij worden te zeer verdrongen door Engelsch fabricaat. Ook de *pijpen-fabrijken* in die stad zijn achteruitgaande; waartegen de *cigaren-fabrijken* aldaar zich in een meer gunstig opzigt voordoen. Als eenen nieuwen tak van nijverheid te dier stede, mogen wij de *rijtuigmakerijen* vermelden, die het reeds tot eene vrij aanmerkelijke hoogte hebben gebragt. Sedert ons laatste verslag, hebben twee fabrijken van wollen manufacturen te Tilburg opgehouden te werken. De overige aldaar bestaande fabrijken van dien aard zijn alle nog werkende, maar bij vele fabrikanten zou de neiging bestaan, om hunne inrigtingen op kleinere schaal terug te brengen. De *hoeden-fabrijken* ontwaren meer en meer de voordeelige uitwerking der hen beschermende regten, en verkeeren in aanmerkelijke bedrijvigheid. In de te Breda gevestigde *haardoek-* en *tapijt-fabrijk* bespeurde men meerdere bedrijvigheid. Wegens eene zoodanige fabrijk te 's Hertogenbosch, vernamen wij geene bijzonderheden. De *orgelmakerijen* te Reek en te Breda, en de *piano-fabrijken* in die stad, zijn steeds vooruitgaande. Omtrent de *kaarsenmakerijen*, de *wasbleekerijen* en de *olieslagerijen* valt niets ongunstigs te vermelden. Minder gunstig is het gesteld met eene te Breda gevestigde fabrijk van *bougies de l'étoile*. In de *boekdrukkerijen* heerscht bij voortduring eene niet onbelangrijke bedrijvigheid. De *steendrukkerijen* nemen meer en meer toe. De *lettergieterij* van den Heer *P. R. Broese*, te Breda, gunstig bekend, mogt echter in het afgeloopen jaar haren werkkring niet uitgebreid zien.

(*Vervolg en slot hierna.*)

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 2 Augustus.

TARWE bij eenige partij lager afgegeven: 126 ℔ bonte Poolsche *f* 472; 128 ℔ dito *f* 485, 490; 130 ℔ Odessa *f* 435; 125 ℔ roode Silezische *f* 450.

ROGGE *f* 4 lager, met goeden handel: 116, 117 ℔ Riga *f* 215, 218; 119 ℔ dito *f* 224; 123 ℔ Amerik. *f* 265.

GARST zonder omgang.

HAVER in één doen: 86 ℔ dikke *f* 190; 76, 80 ℔ dito *f* 164, 182; 65 ℔ Voer *f* 145.

BOEKWEIT als voren: 116, 117 ℔ n. Holst. *f* 263, 266.

KOOLZAAD: N Betuws. 65 P. vl.; op 9 vat in August., Sept., Oct. Nov. en Dec. $66^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD: in veiling 108 ℔ Windau *f* $9^7/_8$; 103 ℔ *f* $8^1/_4$; 110 ℔ Peterb. *f* 310; 111, 112 ℔ Odessa *f* 320.

RAAPOLIE: per 6/w. *f* $38^1/_2$; Vlieg. *f* $37^1/_2$; in Mei eerstk *f* $37^3/_4$; in Sept. *f* $37^1/_2$ à $^3/_4$; Oct. *f* $37^1/_2$ à $^3/_4$; Nov. en Dec. $37^3/_4$.

LIJNOLIE: per 6/w. *f* $32^3/_4$; Vlieg. *f* $31^3/_4$.

HENNIPOLIE per 6/w. *f* 34.

RAAPKOEKEN: *f* 76 à 80. — LIJNKOEKEN: *f* 10 à 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 3. AUGUSTUS 1847.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 18,00 tot *f* 18,20.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 8,10 » » 9,40.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 0,00 » » 00,00.
Het dito dito Boekweit	» » 00,00 » » 10,00.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,25.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,25.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» $0{,}39^1/_2$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,35.
Een Nederl. pond Tarwe meel	» 0,50.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,25.
Een dito pond Boter	» 0,66.
Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Mud le)	*f* 2,00 tot *f* 3,00.
Het 1000 Eiken Telhout	» 2,80.
Het 1000 Doof Hout	» 2,30.
De kar Spaanders	» 2,95.
De » Struiken	» 3,50.
De 100 Mutsaard	» 3,10.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (3 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $57^7/_{16}$; 3 pCt. $70^1/_{16}$; dito op resc. 70; 4 pCt. $89^{15}/_{16}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $89^5/_8$; Amort.-Syndic. $3^1/_2$ pCt. $88^3/_8$; Handelm. $4^1/_2$ pCt. 170; Aand. Holl. Spoorw. $107^1/_2$; Spanje $17^1/_2$; dito Ontep. St. $16^1/_2$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $24^3/_4$; Coupon Ardoin $13^7/_8$; Portugal te Londen 3 pCt. $32^3/_4$; Id. 4 pCt. $32^3/_4$; Rusland 5 pCt. $105^7/_8$; Id. 1828—29 $104^3/_4$; Certif. 1831—33 $97^1/_2$; 4 pCt. bij *Hope* $90^3/_4$; Id. bij *Stiegl.* $90^5/_8$; Oostenr. Metall. 5 pCt. $104^1/_4$; Id. $2^1/_2$ pCt. $53^3/_4$; Nap. Certif. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 95; Louis bij *Hope* 5 pCt. 72; Nieuwe Mexik. 5 pCt. $18^3/_4$; Grenada 1 pCt. $20^1/_2$; Ecuador $2^5/_8$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.